

Region Midtjylland
Kontoret for Råstoffer
Skottenborg 26
8800 Viborg

Kystdirektoratet
J.nr. 2026 - 31438
Ref. igr/nihes
Den 3. juni 2026

Sendes pr. mail til raastoffer@ru.dk

Udtalelse til ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 4f Onsbjerg By, Onsbjerg og tilstødende umatrikuleret område på Samsø

Region Midtjylland har anmodet om en opdateret udtalelse ifm. ansøgningen om råstofindvinding på matr.nr. 4f Onsbjerg By, Onsbjerg, i Samsø Kommune. Ifølge råstoflovens § 7 må Region Midtjylland ikke meddele tilladelse til råstofindvinding på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende landvegetation, uden tilslutning fra Kystdirektoratet. Ifølge administrationscirkulæret skal regionsrådet følge Kystdirektoratets indstilling om vilkår eller forbud.

Der anmodes om en opdateret udtalelse, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet den 9. december 2025 ophævede og hjemviste regionens afgørelse af 17. september 2024 om afslag på ansøgning om erhvervsmæssig indvinding. Efter nævnets vurdering var sagen ikke tilstrækkeligt oplyst, idet Kystdirektoratet i sin udtalelse ikke havde forholdt sig til det konkrete projekt. Der blev dengang ansøgt om indvinding af 10.000 m³ sand, grus og sten.

Den konkrete ansøgning

Der ansøges om at indvinde sand, sten og grus for en 10-årig periode. Det drejer sig årligt om 5.000 m³.

Kystdirektoratets vurdering

Som Kystdirektoratet oplyste i udtalelsen af 25. marts 2024, bør der som udgangspunkt ikke indvindes sediment fra kystens aktive kystprofil. Hvis det undtagelsesvist skulle være nødvendigt alligevel at indvinde sand herfra, ud fra et samfundskritisk perspektiv, bør det kun foregå, hvis området nedstrøms havnen (læsiden) ikke lider af læsideerosion.

I forbindelse med genbehandling af sagen har Kystdirektoratet anmodet Samsø Sten og Grus om at få oplyst, hvor stor indvindingen syd for Sælvig Havn de seneste år har været. Mængden mellem 2019 og 2023 har været mellem 2.877 m³ og 4.237 m³. Endvidere har Samsø Sten og Grus oplyst, at inden der skræbes sediment, foretages der en vurdering af, om der er tilstrækkelig ophobet sediment syd for havnen.

Kystdirektoratet har endvidere anmodet Samsø Kommune om at oplyse oprensningsemængden i havnen og sejlrenden, og hvad der efterfølgende sker med det oprensende sediment. Af kommunens mail af 26. maj 2026 fremgår, at der er meddelt en 5-årig klaptilladelse på i alt 35.000 m³ sediment. Kommunen har desværre ikke haft mulighed for at finde oplysninger, der viser, om der er rensset op i perioden 2014-2019 i forhold til klaptilladelsen. Den 8. juli 2019 er der meddelt 10-årig tilladelse til bypass med en årlig mængde på 14.000 m³. Der er i 2025 oprenset 2.172 m³.

Kystdirektoratet kan oplyse, at området øst for Sælvig Havn generelt er præget af et sedimentoverskud som følge af konvergerende sedimenttransportretninger i Sæl Vig og Mårup Vig. Et positivt netto-sedimentbudget medfører typisk aflejring i området. Under sådanne forhold kan kystlinjen lokalt rykke frem, hvilket også observeres visse steder nordøst for Sælvig Havn.

Tættere på havnen viser analyser af historiske luftfotos, at kystlinjen overordnet set hverken rykker frem eller tilbage. Det skal dog understreges, at kystlinjens position ikke nødvendigvis afspejler ændringer i det samlede kystprofil. Der kan således forekomme sedimentmangel eller -omlejring uden en synlig respons i kystlinjen, idet ændringer også kan ske længere ude i kystprofilet.

Det sand, som aflejres på havnens luvside og efterfølgende indvindes/nyttiggøres, som der er ansøgt om, fjernes fra det naturlige sedimentkredsløb. Dette kan reducere sedimenttilførslen til de nedstrøms kyststrækninger øst og nordøst for havnen. I et område med generelt sedimentoverskud kan dette indebære, at en potentiel kystfremrykning udebliver, selv om kystlinjen aktuelt fremstår stabil.

I den forbindelse er det afgørende, om sediment fra oprensning af sejlrenden tilbageføres til det nedstrøms kystsystem (bypasses) eller fjernes permanent ved klappning. Ved bypass opretholdes en del af den langsgående sedimenttransport, mens klappning indebærer et nettotab af sediment fra systemet. Som kommunen har oplyst er der en gældende bypass tilladelse frem til 2029.

På den baggrund er der ikke påvist kystlinjetilbagerykning i området. Det kan dog ikke udelukkes, at sedimentindvindingen på luvsiden medfører en reduktion i sedimenttilførslen, som betyder, at en ellers mulig kystfremrykning udebliver, eller at der sker ændringer i kystprofilet, som ikke direkte afspejles i kystlinjens position. I lyset af forventede havniveaustigninger er det desuden usikkert, om kysten fremadrettet vil kunne opretholde en tilsvarende stabil tilstand under fortsat nyttiggørelse af sediment, idet et øget behov for sedimenttilførsel kan opstå for at opretholde ligevægt i kystprofilet.

Indstilling om vilkår

Kystdirektoratet vurderer sammenfattende, at idet kystlinjen nordøst for havnen på nuværende tidspunkt er stabil, kan der meddeles tilladelse til indvindingen. Pga. forventede havspejlsstigninger er det dog Kystdirektoratets vurdering, at der skal stilles et vilkår, der gør indvindingen tidsbegrænset til 10 år. Herefter kan der

foretages en ny vurdering af, om indvindingen har negative konsekvenser for kysten nordøst for Sælvig Havn.

Af den grund skal tilladelsen indeholde følgende vilkår:

”Tilladelsen er gældende 10 år fra datoen for udstedelsen af denne tilladelse”.

Oplysninger vedr. strandbeskyttelseslinjen

Kystdirektoratet har den 25. marts 2024 meddelt dispensation til indvinding af råstoffer på matr. nr. 4f Onsbjerg By, Onsbjerg. Kystdirektoratet vurderer, at fjernelse af tang fra strandbred i forbindelse med råstofindvinding vurderes at være omfattet af dispensation af 25. marts 2024, som er stadig gældende.

Kystdirektoratet bemærker dog, at en dispensation bortfalder efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Med venlig hilsen

Ilse Gräber Toxvig
Kystdirektoratet
igr@kyst.dk